

D ů v o d y.

Nižší soudy zjistily, že žalobce byl žalovanou firmou přijat do služby jako prodavač a že bylo ujednáno, že ředitelství podniku má právo ho buď trvale, buď přechodně přidělit i také k jiným pracím v každé své filiálce. Podle tohoto ustanovení smlouvy měl žalobce býti zásadně zaměstnán službou prodavače, mohl však býti též přidělen k jiným pracím ve filiálkách, t. j. v prodejnách, nikoliv však v jiných obchodních místnostech žalované firmy, zvláště ne ve skladišti. Nezavázal-li se žalobce konati službu též na jiných místech než v prodejnách, mohl býti přeložen na takové místo jen se svým souhlasem, zejména když v souzené věci nešlo o přechodné práce náhradní ani nebyly pro nutnost takového přeložení uvedeny důležité důvody věcné, a byly-li dotčenou změnou dokonce též dotčeny zájmy žalobcovy, což se v této věci skutečně stalo, ježto práce ve skladišti byla obtížnější a namáhavější, což plyne ze zjištění nižších soudů o druhu, způsobu a povaze prací skladnickových.

Řízení práce, dispozice pracovní silou zaměstnancovou přísluší ovšem zaměstnavateli, avšak jen v mezích smlouvy a přiměřeně (§ 4 zák. č. 154/1934 Sb. z. a n.), a smlouvu jest tu vykládati podle čl. 278 obch. zák. a § 914 obč. zák., t. j. podle zásady poctivosti a víry v obchodním styku. Byl-li tedy žalobce přijat a zaměstnán jako prodavač ve filiálce a zavázal-li se konati také jiné práce ve filiálkách žalované firmy, mohl zaměstnavatel na něm žádati výkon rovnocenných nebo aspoň přibližně stejných prací, k nimž byl způsobilý a jež mohl konati bez újmy pro své zdraví a své postavení, nikterak však práce ve skladišti, pro něž ani nebyl vyškolen, jak to připouští samo dovolání. Odmlít-li žalobce konati tyto služby, nelze toto odepření pokládati za neposlušnost ve smyslu § 34 č. 4 zák. č. 154/1934 Sb. z. a n., odůvodňující jeho propuštění ze služby.

Čs. 16659.

Mezimístní právo soukromé.

Žalobu podanou nemanželským dítětem, zplozeným a zrozeným na Slovensku z matky mající tam bydliště, na určení otcovství a plnění výživného i žalobu podanou nemanželskou matkou na náhradu útrat slehnutí proti nemanželskému otci dítěte (tuzemci), bydlícímu v zemi České nebo Moravskoslezské, jest posuzovati podle práva platného na Slovensku.

V takovémto případě se může nemanželské dítě domáhati jak soudního výroku o zjištění otcovství, tak nároku na výživné sporem zahájeným u soudu v obvodu země České nebo Moravskoslezské i tehdy,

uznal-li nemanželský otec otcovství k dítěti v nesporném řízení. Jeho uznání otcovství prohlášené v nesporném řízení má tu jen účinek doznání skutečnosti soulože.

(Rozh. ze dne 20. ledna 1938, Rv II 504/37.)

Srov. rozh. č. 7601, 8974 Sb. n. s.

Žalovaný, bydlící nyní v O. (v zemi Moravskoslezské) souložil v roce 1933, kdy bydlil v Z. (v zemi Slovenské), s žalobkyní nezletilou Annou Č., která bydlila a dosud bydlí rovněž v Z. a jež porodila z tohoto poměru dne 26. února 1934 dítě. Žalobou, podanou u okresního soudu v O. (v zemi Moravskoslezské), domáhá se nezletilý Miroslav Č. uznání otcovství a placení výživného a nemanželská matka nezletilá Anna Č. zaplacení 600 Kč s příslušenstvím jako náhrady útrat slehnutí. Žalobě vyhověly soudy všech tří stolic, nejvyšší soud uvedl v otázce v právní větě vytčené v

důvodech:

Vývody dovolání vytýkají napadenému rozsudku zmatečnost podle § 477 č. 6 c. ř. s., záležející prý v tom, že bylo rozhodnuto o vyživovací povinnosti žalovaného sporem, ač se tak mělo státi v řízení nesporném, bylo-li otcovství k žalujícímu dítěti závazně uznáno před poručenským soudem (§ 16 I. dílčí novely k obč. zák.). Před řešením této otázky nutno si však uvědomiti, že v souzeném případě jde o žalobu nemanželského dítěte, zplozeného a zrozeného na Slovensku z matky, mající tam stálé bydliště, proti otci (tuzemci) bydlícímu v zemi Moravskoslezské. Nutno v takovém případě užití zásad mezimístního práva, jež se posuzují podle obdoby kolísání norem mezinárodního práva. Podle těchto zásad platí o určení nemanželského otcovství, o nároku nemanželského dítěte na výživu a nároku nemanželské matky proti otci dítěte právní řád oné právní oblasti státu, jejímž příslušníkem jest matka v době narození dítěte, a zákonů platných ve druhé právní oblasti státu jest užití jen za předpokladu, že otec i matka mají v době narození dítěte bydliště v této druhé oblasti, a pokud jsou matce nebo dítěti příznivější (obdobně rozh. č. 7601, 8974 Sb. n. s.); z toho však plyne, že souzený případ nutno posouditi podle práva platného na Slovensku. Podle toho práva třeba pokládati za nemanželského otce toho, kdo v kritické době, jež není delší než 10 měsíců ani kratší než 6 měsíců před porodem, pohlavně obcoval s matkou; ustanovení obdobné § 16 I. dílčí novely k obč. zák. je však právu na tamním území platném cizí, poručenský soud nemůže tam výživné určit v řízení nesporném, toto musí býti vždy vymáháno sporem — není-li tu dohody stran — (§ 11, odst. 2, zák. XX/1877 a § 1 č. 2 písm. i) zák. I/1911 v doslovu čl. VI zák. č. 161/1936 Sb. z. a n.). Lze sice k určení výživného podle § 16 I. dílčí

novely k obč. zák. místo příslušného poručenského soudu na Slovensku určití podle § 28 j. n. také soud jiný (rozh. č. 15429 Sb. n. s.) v zemi České nebo Moravskoslezské, ale žádné ustanovení neukládá nemanželskému dítěti, zastoupenému poručníkem, povinnost, aby tak postupoval. Právní předpisy platné na Slovensku nevylučují tedy nikterak pořad práva pro určení výživného ani tehdy, když otcovství jest uznáno, naopak předpokládají jej ve všech případech, v nichž vyživovací povinnost anebo výše výživného je sporná, a proto nejde o zmatek podle § 477 č. 6 c. ř. s., domáhá-li se nemanželské dítě, jehož matka v době narození dítěte měla stálé bydliště na Slovensku, nároku na výživné sporem před soudem na území České nebo Moravskoslezské, i kdyby otcovství nebylo sporné.

Ježto na Slovensku neplatí ustanovení § 16 I. dílčí novely k obč. zák., nelze v souzeném případě užití ani zásad vyslovených v rozhodnutí č. 734, 6210, 15962 Sb. n. s., že otázka otcovství k nemanželskému dítěti je pravoplatně vyřešena, uznal-li je nemanželský otec před poručenským soudem, a že lze se pak domáhati určení výživného sporem jen tehdy, poukázal-li poručenský soud poručníka k žalobě formálním pravoplatným usnesením, doručeným též nemanželskému otci. Prohlášení žalovaného, učiněné v nesporném řízení před dožádaným soudem, že uznává otcovství k nezletilému Miroslavu Č., nezakládá tudíž samostatného zavazovacího důvodu a nemá proto jiného účinku než doznání některé skutečnosti; nezbavuje tedy žalovaného ani možnosti, aby ve sporu uplatňoval okolnosti, jež by mohly domněnku nemanželského otcovství zvrátiti. Na druhé straně není proto ani žalobci zabráněno, aby se ve sporu domáhal soudního výroku o nemanželském otcovství žalovaného, třebaže jinak podle práva, platného na Slovensku, má toto zjištění zpravidla jen předurčující význam pro řešení vyživovací povinnosti.

Čís. 16660.

Před účinností § 151 plat. zák. č. 103/1926 Sb. z. a n., že o nárocích z nesprávné výměry nebo výplaty služebních požitků upravených služebním řádem vydaným na základě § 210, odst. 1, plat. zák., rozhodují především správní úřady v pořadí stolic, nebylo promlčení řečených nároků na překážku to, že se zaměstnanec domáhal nápravy u příslušných správních úřadů. Přerušení promlčení se mohlo státi toliko zahájením sporu u řádného soudu a řádným pokračováním v něm.

Pokud přísluší zaměstnanci státních lesů a statků, převzatému státním pozemkovým úřadem, nárok na časový postup ve služném.

(Rozh. ze dne 21. ledna 1938, Rv I 2331/35.)

Žalobci, jenž byl nejprve jako lesní správce vnuceným správcem velkostatku B. a od 1. července 1921 až do 24. dubna 1923 úředním správcem uvedeného velkostatku a úřední správou jmenován lesmistrem,